

Asia: VN/18678/2026

Lausuntopyyntö: Valtioneuvoston asetus valtionavustuksesta eräille kaupungeille nuorten työllisyyttä edistäviin hankkeisiin vuosina 2026-2028

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

BusinessOulun Työllisyyspalvelut kannattaa esitettyä asetusta. Ehdotettu asetus vastaa ajankohtaiseen tarpeeseen vahvistaa nuorten työllisyyttä sekä ehkäistä nuorten pitkittyvää työttömyyttä. Asetuksen tavoitteet ovat perusteltuja ja tukevat nuorten koulutukseen, työhön ja muihin yhteiskunnallisiin palveluihin kiinnittymistä tilanteessa, jossa nuorisotyöttömyys on korkealla tasolla. Oulun näkökulmasta asetusehdotus on erityisen tervetullut. Nuorten palveluissa tunnistetaan kasvava tarve vahvistaa erityisesti työn ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten tavoittamista sekä heidän kiinnittymistään työelämään, koulutukseen ja palveluihin.

Pidämme erityisen myönteisenä sitä, että avustettavat hankkeet kohdennetaan niille kaupunginosille ja alueille, joilla nuorten työttömyys sekä palvelutarpeet ovat suurimmat. Alueellinen kohdentaminen mahdollistaa resurssien vaikuttavamman käytön ja tukee eriytymiskehityksen ehkäisemistä. Lisäksi toimintamalli mahdollistaa jalkautuvan mallin, jossa palveluita voidaan tarjota hankalimmassa asemassa oleville nuorille.

Kannatamme asetuksen painotusta monialaiseen yhteistyöhön. Nuorten työllistymisen esteet ovat usein monisyisiä, jonka vuoksi laaja monialainen yhteistyö on välttämätöntä. Monialaiseen yhteistyöhön painottuva malli luo hyvät edellytykset kehittää ja pilotoida uudenlaisia yhteistyörakenteita sekä vahvistaa palveluiden yhteensovittamista nuorten tarpeista lähtien. Oulussa on jo vahvaa kokemusta nuorten monialaisesta yhteistyöstä. Uusi toimintamalli tarjoaisi hyvät edellytykset rakentaa uusia ratkaisuja olemassa olevien rakenteiden pohjalta.

Asetuksen tavoitteet edellyttävät jatkuvaa yhteistyötä erityisesti työllisyysviranomaisten, hyvinvointialueiden ja Kelan välillä. Yhteistyössä on tärkeää selkiyttää, miten eri tahojen palvelut suhteutuvat toisiinsa asiakkaille laadittavissa suunnitelmissa kohti työllistymistä.

Epätarkoituksenmukaista päällekkäisyyttä palveluissa tulee välttää ja sen sijaan yhteistyössä pohtia, millaisia keinoja asiakkaiden työllistymisen tueksi alueen palveluvalikoimasta vielä puuttuu. Huomioitavaa on myös vaikuttavuuden monipuolinen arviointi. Vaikutuksia tulee arvioida myös osallisuuden, toimintakyvyn, työelämävalmiuksien, jatkopolkujen ja palvelutarpeen selkeytymisen näkökulmasta, ei vain välittömän työllistymisen perusteella.

Valtionavustuksen myöntäminen useammalle suurelle kaupungille samanaikaisesti mahdollistaa erilaisten toimintamallien kehittämisen, vertailun ja hyvien käytäntöjen levittämisen valtakunnallisesti. On tärkeää, että hankkeiden vaikutusten arviointiin ja tulosten jakamiseen kiinnitetään erityistä huomiota, jotta onnistuneita toimintatapoja voidaan hyödyntää myös hankekauden jälkeen.

Tuloksellisuuden seuranta ja suunnittelua edistää se, että Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen (VATT) datahuone tarjoaa kaupungeille tukea tilastoiden muodossa. Pyydetään korjaamaan NEET nuorten määrä yhdessätoista kaupungissa. (Kohta 4: Pääasialliset vaikutukset. KEHA-keskuksen työvälytystilaston mukaan huhtikuun lopussa 2026 yhdessätoista suurimmassa kaupungissa oli työttömänä työnhakijana kaikkiaan 43 000 alle 30-vuotiaasta nuorta.... Karkean arvion mukaan NEET-nuoria olisi yhdessätoista suurimmassa kaupungissa noin 44 000 nuorta ja nämä muodostaisivat hankkeiden potentiaalisen kohderyhmän)

Rahoitukseen kirjatut reunaehdot ovat selkeät ja hankkeen toteuttamisen kannalta realistiset. Perustelumuiistossa oli otettu kantaa työmäärän lisääntymiseen Uudenmaan elinvoimakeskukseksi, mutta toivomme lisätyömäärän huomioimista myös kaupunkeihin. Esimerkiksi hakemuksen laatimiseen toivotaan yksinkertaista mallia, jotta välttyään lisätyöltä.

Yhteenvedona katsomme, että asetus vastaa hyvin Oulun ja muiden suurten kaupunkien tarpeisiin nuorisotyöttömyyden vähentämisessä. Puollamme asetuksen hyväksymistä ja pidämme tärkeänä, että rahoitus mahdollistaa aidosti paikallisiin tarpeisiin perustuvien, monialaisten ja vaikuttavien toimintamallien kehittämisen nuorten työllisyyden ja osallisuuden vahvistamiseksi.

Rautiainen Mari
Oulun kaupunki / Businessoulu liikelaitos

Kuosmanen Heli
Oulun kaupunki - BusinessOulu liikelaitos, Työllisyyspalvelut